

2. Особливості повітряних ліній електропередачі. URL: <https://europan.ua/news/osoblivosti-povitrjanih-linij-elektroperedachi/>

3. Шевцов А.О. Гніздування птахів на опорах ліній електропередачі в Олександрійському районі Кіровоградської області. Авіфауна України. Канів, 2015. №5. С. 44-47.

ЛАНДШАФТНІ УМОВИ ЗРОСТАННЯ ВИДУ *GLADIOLUS TENUIS* НА ТЕРИТОРІЇ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Єрмаков В.В., доц. каф. географії, методики її навчання та туризму

Сарнавський С. П., ас. каф. географії, методики її навчання та туризму

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Збереження рідкісних та зникаючих видів рослин є постійно актуальним завданням усіх ланок природоохоронної діяльності. Полтавська область у зв'язку із загальним високим ступенем антропогенної освоєності території має чимало подібних видів рослин. До одного із таких видів слід віднести косарики тонкі (*Gladiolus tenuis*).

Це рідкісна багаторічна рослина родини півникових 35-85 см заввишки, вид занесений до Червоної книги України у статусі «Вразливий», розводиться також як декоративна культура. Даний вид є представником давнього мезогігрофільного флорогенетичного комплексу. Зазвичай трапляється поодиноці або у складі невеличких груп. Зрідка можна спостерігати ділянки із численними популяціями, хоча існує загальна тенденція до скорочення чисельності особин [1]. До факторів, що загрожують існуванню виду слід віднести господарську діяльність в межах лучних ділянок, а також зривання квітів любителями і викопування бульбоцибулин.

Ландшафтно-географічні умови місцезростання даного виду пов'язані із солонцюватими луками, галявинами, узліссями, периферійними смугами евтрофних боліт, заплавами річок, вологими місцями серед гранітних відслонень, лучно-степовими угрупованнями.

В межах України даний вид поширений насамперед у східній та північно-східній частині.

На території Полтавської області одним із таких місцезростань косариків тонких є ділянки ландшафтного заказника місцевого значення Садочки. Заказник (площа 300 га) розташований у Полтавському районі Полтавської області, на північ від села Діброва (Котелевщина) [3]. Статус природоохоронного об'єкта надано згідно з рішенням Полтавської облради від 20.12.1993 року. Являє собою типові заплавні луки у межах балки, яка належить до басейну річки Ворскли. У ландшафтній структурі переважає лучне різнотрав'я в межах класу рівнинних східноєвропейських, типу лісостепових ландшафтів надзаплавних терасових низовин [2, с.10].

Нами у результаті обслідувань території заказника виявлені окремі місцезростання виду *Gladiolus tenuis*, які були приурочені до лучно-різнотравних урочищ заплавної ділянки річки Боршня (Рис. 1).

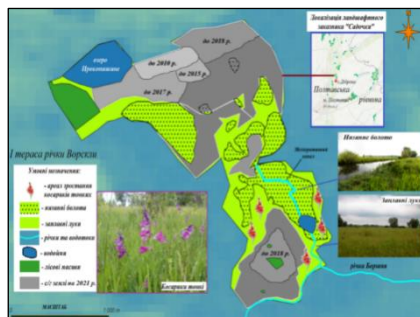

Рис. 1. Ареал зростання виду *Gladiolus tenuis* в межах ландшафтного заказника «Садочки»

Локалізація ландшафтного заказника «Садочки» приурочена до заплавної ділянки долини р. Боршня при злитті із терасовою частиною долини р. Ворскли (II-га надзаплавна тераса), що розташовані в межах Полтавської рівнини. У структурі природних комплексів поширені низинні болота, заплавні луки, лісові масиви, а також водойми та сільськогосподарські землі на місці заплавних луків.

Треба зазначити, що за останні роки спостерігається розширення господарської діяльності людини у басейні даної річки та у безпосередній

близькості із місцями природного зростання косариків тонких. На наведеній картосхемі показано послідовне розширення площ під сільськогосподарськими угіддями у межах території заказника за рахунок скорочення насамперед площ, раніше зайнятих заплавленими луками та низинними болотами. Сільськогосподарське освоєння даної ділянки супроводжується побудовою меліоративних споруд (канал) для осушення перезвожених ділянок луків, що об'єктивно призводить до скорочення місць, придатних до зростання косариків тонких. Все це вимагає підвищеної уваги до забезпечення ландшафтних умов збереження даного виду та запобігання загрозам його зникнення.

Охорона косариків тонких може здійснюватися не лише в межах об'єктів ПЗФ вищих рангів, але й заказників і пам'яток природи загальнодержавного та місцевого значення. Тому польові дослідження характерних місць зростання даного виду рослин на місцевому рівні дозволить уточнити ареали їх поширення і сприятиме розробці додаткових заходів щодо їх збереження.

Список використаних джерел

1. Косарики тонкі URL:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D1%81%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B8_%D1%82%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D1%96

2. Полтавська область: Географічний атлас : Моя мала Батьківщина / М-во освіти і науки України, Полтавський держ. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. / [голова ред. кол. Л. М. Булава; відп. ред. Т. В. Погурельська]. Київ.: ТОВ «Видавництво «Мапа», 2004. 20 с.

3. Садочки URL:

<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D1%87%D0%BA%D0%B8>